

Effektivare ordning för att bekämpa bidragsbrott

Äldre- och socialförsäkringsminister Anna Tenje
Arbetsmarknadsminister Johan Britz
Utredare och justitierådet Mikael Westberg

Vårda och värna välfärdssystemen

15–20 miljarder kronor i felaktiga utbetalningar från staten varje år

Vi måste motverka felaktiga utbetalningar och brottslighet mot välfärdssystemen

Flera åtgärder har genomförts – mer behöver göras

Bidragsspärr och sanktionsavgift i socialförsäkringen

Regeringens avsikt att införa bidragsspärr och sanktionsavgift i socialförsäkringen likt förslag i promemorian Administrativa sanktioner i socialförsäkringen (Ds 2025:8)

- Snabbare reaktion från samhället, och i fler fall
- Socialförsäkringen skyddas och legitimiteten stärks

I promemorian föreslås
ikraftträdande den 1 juli
2026

-Bidragsspärr för ersättningar och bidrag enligt socialförsäkringsbalken
-Sanktionsavgift för ersättningar och bidrag i socialförsäkringen

Åtgärder som skyddar arbetsmarknadspolitiken från angrepp och felaktiga utbetalningar

Resurstillskott till myndigheter

Flera uppdrag till myndigheter i syfte att minska felaktiga utbetalningar och motverka bidragsbrott.

En inkomstbaserad arbetslöshetsförsäkring

Arbetsförmedlingen har fått bättre möjligheter att neka utbetalningar till oseriösa aktörer.

Förordningsändringar för att minska risken för missbruk av de subventionerade anställningarna.

Nya lagar som ger myndigheter och a-kassor ökade möjligheter och skyldigheter att utbyta information.

Samarbete mot grov organiserad brottslighet.

Samarbete mot arbetslivskriminalitet

Utbetalningsmyndigheten, verksamheten startade 1 januari 2024.

Utredning om att utöka Utbetalningsmyndighetens uppdrag.

Uppdrag att se över lagen om valfrihet (AF LOV)

Regelverk med sanktioner på arbetsmarknadsområdet

- Uteslutning eller fränkännande inom arbetslöshetsförsäkringen
- Avstängning från rätt till ersättning för programdeltagare

Utredningens fortsatta arbete

- Ytterligare redovisning i mars 2026

2 mars 2026

- *administrativa sanktioner för övriga områden inom välfärdssystemen,*
- *en särskild avgränsad verksamhet för utredning av bidragsbrott vid Försäkringskassan och brottsbekämpande befogenheter för myndigheten*

Administrativ sanktionsavgift i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten och i arbetslöshetsförsäkringen

Delredovisning av S 2024:C

Vad ska förslagen leda till?

Minska felaktiga utbetalningar och motverka bidragsbrott

Effektivisera arbetet mot felaktiga utbetalningar genom sanktionsväxling

Skärpa synen på enskildas skyldighet att lämna riktiga uppgifter

Ändra beteenden för att minska felaktiga utbetalningar

Rättssäkra och kostnadseffektiva förslag

Bakgrund

– den arbetsmarknadspolitiska verksamheten och arbetslöshetsförsäkringen

Kompletterar förslagen om administrativa sanktioner i socialförsäkringen

Förslagen anpassas utifrån respektive välfärdssystem

Upprätthåller
rättssäkerheten

Bidrar till
kostnadseffektivitet

Bakgrund

– den arbetsmarknadspolitiska verksamheten och arbetslöshetsförsäkringen

Totala utbetalningar: 55 miljarder kronor

Felaktiga utbetalningar: 2,6 miljarder kronor

55 000 beslut om återkrav

Knappt 3 000 anmälningar
till Polismyndigheten

Ca. 35 000 beslut om
sanktionsavgift fr.o.m. 2028

Stor andel avser näringsidkare - ej straffrättslig påföljd

Sanktionsavgift ska införas

Den som genom att lämna oriktiga uppgifter eller inte anmäla ändrade förhållanden orsakar felaktiga utbetalningar ska påföras en sanktionsavgift

Strikt ansvar – även slarv ska leda till sanktionsavgift

Sanktionsavgiften är 25 procent av det felaktigt utbetalda beloppet
minst 2 352 kr och högst 73 500 kr (omkring det dubbla för juridiska personer)

Möjlighet till hel eller delvis nedsättning
bl.a. med särskild hänsyn till hälsa eller liknande förhållanden och om avgiften blir oproportionerlig

Ska kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol

Ikraftträdande senast den 1 juli 2027

Bidragsspärr redan i praktiken

Inget förslag om ny bidragsspärr i arbetsmarknadspolitiska verksamheten eller arbetslöshetsförsäkringen.

Mekanismer med liknande funktion som bidragsspärr redan i arbetsmarknadspolitiska verksamheten och i arbetslöshetsförsäkringen.

Generellt gällande bidragsspärr bör i stället inriktas på den som utövar systemhotande brottslighet.

Effekter

Minskade felaktiga utbetalningar

Fler får sanktion vid lämnande av oriktiga uppgifter

Brottsförebyggande arbetet stärks och bidragsbrott motverkas

Minskad börda för polis, åklagare och allmänna domstolar

Ökad börda för Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, a-kassorna och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Förslagen är samhällsekonomiskt motiverade och finansierade

Utredningens fortsatta arbete

- Ytterligare redovisning i mars 2026

2 mars 2026

- administrativa sanktioner för övriga områden inom
välfärdssystemen,
- en särskild avgränsad verksamhet för utredning av bidragsbrott vid
Försäkringskassan och brottsbekämpande befogenheter för myndigheten

Effektivare ordning för att bekämpa bidragsbrott

Äldre- och socialförsäkringsminister Anna Tenje
Arbetsmarknadsminister Johan Britz
Utredare och justitierådet Mikael Westberg

